

Zeitschrift: Museum Helveticum ad juvandas literas in publicos usus apertum

Herausgeber: Litteris Conradi Orellii et Soc.

Band: - (1747)

Heft: 5

Artikel: V.C. Antonii Birrii, [...], oratio de caussis neglecti a multis linguae Graecae studii, idib. Martii 1745, [...]

Autor: Birrius, Antonius

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-394597>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 22.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

V. C. ANTONII BIRRII,

Philiatri,

Oratio de Caussis neglecti a multis
Linguæ Græcæ studii,

Idib. Martii 1745.

cum auspicia Professionis Ling. Græc.
in Acad. Basil. caperet, dicta.

Cum nihil minus sperarem amplius, quam
ut unquam hæc mihi, in Amplissimo hoc
Consessu, ac pro frequenti ejusmodi co-
rona, vos appellandi facultas contingere, ex in-
sperato demum ad novi officii, honorisque Aca-
demici auspicia vocatus, veterique ex instituto
verba apud vos facturus, unde melius, quam a
gratiarum actione, ordiar, non invenio. Tanto
enim omnium assensu ac favore, tanta benevo-
lentiæ testificatione, totque congratulantium vo-
cibus sors mea, quæ post tot adversos casus, ali-
quando bona exiit, nuper excepta fuit, ut pu-
dori meo prævaleat officii ratio, neque superse-
dere me grata hujus benevolentiae vestræ comme-
moratione, obstrictum se vobis multis nomini-
bus sentiens animus patiatur.

Quid vero de illo dicam, eximio ac plane
singulari utriusque splendidissimi Senatus Acade-
mici collegii erga me studio? aut quibus demum
verbis prædicem, quantum mihi, vosque Am-
plissimi Scholarchæ, vosque Magnifici & Excel-
lentis.

lentissimi Academiæ Proceres , Collegæ jam mihi Exoptatissimi , vestra tam honorifica tamque constanti suffragatione tribueritis ? Qui non solum sortem meam , quasi jam legitimo ac tralaticio more , primum semper locum obtinere volebatis , verum etiam , cum ejus mirabili casu , speratis usque laborum præmiis frustratus & exclusus , vergente jam ætate , reliquam mihi petitionem , ut sine spe non foret , intempestivam tamen , ac sine dignatione fore intelligerem , minimeque moderata atque honesta semper spectanti convenire statuerem , ac certo destinatoque consilio reliquum tempus quieti dare decrevissem , vestris vos me per mihi honorificis decretis ab hac mente revo- castis , & cum aliter legis acerbitali intervenire non liceret , si ultima hæc quoque sortitio mihi secus caderet , intercessione vestra , supremum Senatum velut pro me exoratum ire , ut extra sortem mihi in hac Academia provinciam destinaret , jam deliberatum habebatis .

Qua in re Vos quidem , pro religione vestra , nihil gratiæ vel præcipuæ erga me benevolentia tribuisse , & vultis & credere par est . Non pos- sunt tamen hæc , sincera ab omni suspicione vi- tii de me judicia vestra ab ejusmodi benevolen- tiæ accessione sejuncta existimari , quam bonos bonis , & æqui ac veri amantes , religionisque servantissimos judices bene merentibus tribuere nulla legum imperiorumve severitas prohibet .

Quam toties tamque illustrem in modum ex- pertus propensam ad ornandum me vestram vo- luntatem , si sine justa gratique animi plena præ- dicatione prætermitterem , merito verear , ut sa-

tis dignus tam mihi honorificis vestris suffragiis atque judiciis, satisque gratus judicarer.

Ac vos quidem, Patres Amplissimi, pro talibus vestris de me judiciis, probabatis valde eam sortem, quæ, velut redeunte mecum in gratiam Fortuna, vestris destinatis intervenit, ac *sera tamen, respexit inertem.*

Quam vellem ego vero vestra de me Vos ne frustraretur ulla ex parte exspectatio, tantumque in his litteris, ad quas docendas vestra me cum sorte vocarunt suffragia, adhuc mihi præstare liceret, quantum melioribus annis majori certe cum fiducia promittere potuisssem. Nunc vero mearum mihi, mediocrum semper jacturæ virium conscius, & in ea Cathedra constitutus, quæ omnium maxime juvenem, vel certe illibatis adhuc fidentem bonis suis virum postulare videtur, ecqui non verear ne vobis sortis iste causus, qui me hunc in locum sustulit, pœnitendus videatur, neve destitutus bonis, quæ in Celeberrimo BATTIERIO usque mirati sumus, solas ejus viri, quas ingravescente ætate assidua ex Græcorum Voluminum lectione contraxerat, infirmitates restituisse videar.

Vestra mihi bonitate, vestra indulgentia opus esse sentio, & quidem multa, & in hac hodierna & in omni functione muneris mei. Qui si cœteris in rebus minus fortasse vobis, quam posse optarim, satisfaciam, grato tamen animo, atque observantia & amore vestri, spero me vobis, pro conjunctione Collegii satisfacturum; donec eo veniam, ut provinciam hanc, quam interea, utcunque demum, adjuvante Deo, licuerit, administratus sum, ejusdem arbitrio obsequenter ac lubens, digniori velim, successori relinquam.

Quod

* * *

Quod reliquum est, ut solito de more non nihil etiam, quod ad commendationem litterarum, quas publice docendas suscepī, pertineat, adjiciam, *de Caussis neglecti a multis Græcæ Linguæ Studii, brevi Dissertatione acturus, vestro ut id, A. O. O. H.* cum silentio, vestrisque paulisper attentis animis fiat, enixe rogo. Cum pro varia eorum, qui litteris operam dant, natura, pro que distantibus ingenii viribus, ac pro facultatis bus etiam unius cujusque, statusque ac loci conditione, qua quisque uti cogitur, caussæ exsistere innumeræ possint, quam ob rem non idem Studium singuli ad Græcas Litteras discendas afferant, posse tamen omnia ea, quæ vel numerum Græcæ Linguæ Studiosorum minuunt, vel discentium ardorem restinguunt, ad duas omnino caussas reduci arbitror. Ad difficultatem nimirum, quæ se se offert discentibus, & ad falso conceptam de permodico Usu hujus disciplinæ opinionem. Utraque in Quæstione sic agam Caussam Græcæ Linguæ, ut non verear, ne pertinacius insistere sententiæ meæ videar, ac dissentientibus largiar quod possum, nec ultra mihi concedi quicquam postulo, quam per se ipsa ratio postulare videbitur. Primum igitur quod ad difficultatem G. L. pertinet, inter inumeras, quæ genus humanum premunt miserias, non minima hæc est, quod ad Disciplinæ bonum adeo non sponte sua fertur tenerior ætas, ut fere malo ac suppliciis eo cogenda sit. *Hinc illæ lacrimæ, & prostrata apud plurimos, priusquam omnino degustarint, harum epularum appetentia.* Est quidem etiam in pleniore Latinæ Linguæ cognitione non parum laboris insumentum, sed quodcun-

que id est, pæne nihil videtur ad eum laborem, qui in Græcæ Linguæ Studio exantlandus est. Particulatim singula contendere brevitatis, quam mihi proposui, studio prohibeor. In ipsis enim vero litterarum Elementis, earumque divisione ac permutatione varia, in Articulorum, Nominumque, cum simplicibus tum contractis, declinatum formulis, Adjectivorumque motionibus, in Pronominibus, in Verborum trium generum variis per tres θιαθέσεις, ut Grammatici vocant, conjugandi modis, operosaque Thematum investigandorum ratione, in regularum & exceptio-
num atque ανομαλιῶν pæne incredibili numero, in figuris dictionum poëtarumque licentiis, Dialectorumque abstrusa cognitione, in Particularum indeclinabilium mirabili copia & varietate, satisque intricata Spirituum & Accentuum, non posthabenda tamen, ut quidam volunt, ratione, in Prosodiæ & Syntaxeos regulis, & multis & a Latinorum consuetudine plerumque abhorrentibus; In his atque aliis, quæ consulto præterii, ediscendis quantum Studiosis Græcæ Linguæ laboris incumbat, ecquis est qui non videat? Mitto alia, quæ insuper ad Lectionem Græcorum juxta atque antiquorum omnium monumentorum requiruntur, rerumque magis, quam ad verborum notitiam referuntur. Quid quod præter hæc omnia, quæ adhuc enumeravi, multo maxima tamen, mea quidem sententia, difficultas supereft in cognitione Atticismi. Quo nomine hoc loco non ἀττιδα διάλεκτον, satis jam a Grammaticis dilucidatam, verum peculiarem quandam, & Atticorum propriam eloquendi rationem intelligo, quæ nullis regularum vinculis constringi neque

neque communibus præceptis comprehendendi potest, tanta nominum numeros & casus, verborumque modos, tempora, personas permutandi licentia est, & in particulis quoque a primitiva significatione ad aliam atque aliam usque transferendis. Quæ qui non ex ipsis Atticis Scriptoribus eorumque Scholia stis satis percepérunt, næ is semper in Græcis hospes erit, neque ullo in genere Græcorum monumentorum explicando operæ pretium faciet. Hunc in modum igitur quum Græcæ Linguæ cognitio comparata sit, totque undique difficultatibus septa appareat, non tam segnitiem attingere timentium, quam eorum cordiam mirari convenit, qui se ante sæpe ad docendam eam accingunt, quam de perdiscenda ea serio unquam cogitaverint.

Cœterum qualescumque hæ difficultates fuerint, evanescent protinus, si strenue opus aggre-
di cœperis, paulumque ardoris in Studio acces-
serit. Præsertim si boni atque fidelis Præcepto-
ris opera viam molliat, qui traditos sibi discipulos
laboris compendia doceat, & occurrentes subinde
nodos scienter resolvat, suoque exemplo demon-
stret, quantos brevi tempore in hoc studio pro-
gressus facere non cessantibus liceat, ejusdemque
cum amœnitatem, tum Utilitatem ignorantibus
perspicuis documentis ante oculos proponat.

Quæ quum altera mihi quæstio de Utilitate
Græcarum litterarum proposita sit, hanc quoque
quam brevissime potero expediam.

Non is sum, A. H. qui æquo animo sterilis
atque inutilis disciplinæ cujuscunque patrocinium
fusci perem. Semper apud me valuit plurimum
& vetus Cassianum illud : *Cui bono?* & sapiens

dictum Phædri, *Nisi utile est quod facimus, stulta est Gloria.* Sed vellem hi, qui Utilitatem in Græcis litteris desiderant, quid Utilitatis nomine appellant diserte & explicite satis indicarent. Nam si id solum utile reputant, quod, ut Græci proverbio dicunt: *πρὸς τὰ ἀλφίτα*, hoc est Plauto interprete, *ad ventris victum conductit, solasque quæstuosas artes utiles esse statuunt, valeant una cum Matre Philosophia & septem illæ liberales,* & si quæ aliæ præstantes adhuc disciplinæ atque scientiæ, quæ publice docerentur, dignæ habitæ sunt, & ex urbibus atque Academiis migrare jubeantur. Nisi si forte Arithmeticæ salvum conductum impetrabit, quod in exputando lucello & dispungendis usurarum atque interusurii rationibus adminiculo esse potest. Comparare quidem nobis ea, quæ ad victum cultumque Corporis opportuna sunt, communi lege necessitatis omnes cogimur, duraque nimis atque iniqua eorum conditio esset, qui rei familiaris Studium doctrinæ bono postponunt, si nulla privatim mercede, nullis publice præmiis eorundem industria excitaretur, ac foveretur.

At minime ex eo sequitur, id solum utile esse cognitu, quod protinus præsenti pecunia vendere possis, ut illi volunt, quorum omnia Studia, ut cum Apulejo dicam *poscinummia* sunt. *Honos alit artes.* Sed si utile esse statuimus id quod vitæ mortalium maxime idoneum est, quod ad animi scilicet curam cultumque, erudiendumque ingenium disciplinis ejusmodi pertinet, quæ humanæ naturæ vitiis ac mentis erroribus medentur, quæ vel publice privatimque salubribus præceptis, vel alioqui præclaris ac præ-

præstabilibus inventis constant, non est, cur verear, ut Græcæ Litteræ satis utiles judicentur.

Quæ enim ars, quæ scientia, aut quod genus honestæ disciplinæ est, quod non in Græcia natum, vel a Græcorum ingenii exultum, illustratumque non sit? Aut quod demum Studium est, per quod Græcitas in rerum tractandarum vocabulis non late diffusa sit? Non ibo per singulas Philosophiæ Partes, nec memorabo, quantum vel suavitatis, vel ad ipsam rerum cognitionem adjumenti afferat, incunabula & primordia cujusque disciplinæ ex ipsis auctorum fontibus cognoscere.

Mitto quæ ad eloquentiam & acumen solum ingenii spectant omnia, Sophistas, Rethores, Oratores, Poëtas. Non dicam quantum Græciæ acceptum referant, quæ innumerabilia vitæ mortaliū commoda pepererunt, Mathematicæ Disciplinæ. Transeat mentio tot insignium monumentorum, quibus nobis Moralem Civilemque Philosophiam traditam illustratamque reliquerunt. Taceo et arctissimam Latinæ, Græcæque Linguæ cognitionem, qua fit ut neutro in Scriptorum genere tractando cum laude versari possit, qui in utroque non admodum fuerit exercitatus. Transeat & Magistra vitæ ac Schola principum Historia, propter quam solam tamen jam Græcæ Linguæ Studio satis superque commendationis accederet. Quia pervulgata hæc opinio est, quæ & in animis multorum, qui studia sectantur radices egit, solas eas disciplinas videlicet in Academiis utiliter doceri, quæ ad superiores, quas vocant, facultates properantibus omnino necessariæ sint. Age de usu Græcæ Linguæ in tribus hisce facul-

tatibus, quas, (perinde ac si impari fœdere nec pari jure cum Philosophia conjunctæ sint) superiores appellant, quam brevissime dispiciam.

Ac de Theologia quidem non multum mihi video negotii fore, cum & sacra utriusque fœderis monumenta Græce exstant, haud dubie studioso hujus disciplinæ usu terenda, & eadem vix ac ne vix quidem sine Græcanicæ Eruditionis subfido intelligi satis possint. Quod si vero operosum lateque patens Græcorum Patrum Studium, cum imperitis hominibus supervacuum credere liceret, quid Historiæ & Antiquitatis Ecclesiasticæ notitiæ fiet, quam prope solis ex Græcis Scriptoribus petendam esse ne tirones quidem ignorant? His atque aliis, quas adducere longum foret, de cauſis, adhuc inde a restitutæ in pristinam integritatem Theologiæ temporibus, non passus est devenerandus Ordo in scholis suis jacere, ac negligi Græcæ Linguæ Studium; nec porro spero, in hac maxime Academia, negligi patietur. Tuebitur usque, cum in omni reliquo, tum in hoc quoque eruditionis genere suum decus; neque committet unquam, ut si hæc sacra illotis, ut ajunt, manibus tractari cœperint, sine dignatione auctoritateque relictæ, doctrinæ Christianæ eo plurimum tardentur progressus. Igitur de Studio sacrarum litterarum satis dictum sit.

Multo mihi gravius certamen instare cum his video, qui Juris Civilis Studium profitentur. Jam diu enim apud hos invaluit opinio, nihil omnino Græcæ Linguæ cognitionem hoc in Studio adjumenti conferre.

- - - *hæc Janus summus ab imo
Perdocet, hæc recinunt juvenes dictata senesque.*

Quid

Quid agas unus contra tam multos? Jam enim
Defendit numerus junctoque umbone phalanges.
 Ego vero non id contendo, cuvis Juris pruden-
 tiæ Studioſo tam esse G. L. necessariam, quam
 viatori instructum marsupium: Fore tamen iis,
 qui sibi compararunt, & in omni Romanorum
 legum tractatione non mediocri subsidio, & in-
 signi semper ornamento, non injuria contendō.
 Quod facile intelligent, qui secum perpenderint,
 primum Juris Civilis Romani primordia ex Græ-
 cia, & ab Attici juris velut incunabulis arcessi:
 deinde quicquid fere præclare atque salubriter in
 veterum Juris Consultorum responsis, aut Ro-
 manorum principum rescriptis positum est, ex
 Stoicæ atque adeo Græcæ Philosophiæ fontibus
 manasse, nec aliunde melius illustrari posse. Ju-
 ris denique totius Orientalis, seu Græco-Roma-
 ni, Cognitionem, Græcorumque interpretum
 lectionem, ne de aliis loquar, a Viris doctissimis
 ex Græcorum monumentis suppeditatis subsidiis,
 supervacuam putare, non potest sane nisi ejus
 esse hominis, qui permodica in hac disciplina
 contentus suppellectili, præstantis doctrinæ decus
 parum curet.

Romanæ autem Historiæ, Romanarumque An-
 tiquitatum cognitionem, cum ad historiam, tum
 ad interpretationem utriusque juris, omnino esse
 Studioſis hujus Disciplinæ necessariam cum cor-
 datorum Juris-Consultorum judicio satis constet,
 velut in jure cessam hanc mihi sumam sententi-
 am, neque de restituenda ea postliminio labo-
 rabo. Ejusmodi vero Cognitionem ex Græcis
 potissimum monumentis petendam esse qui nega-
 re sustinuerit, næ is petitionis formula excidit,

vel potius unde petitionem instituere deceat prorsus ignorat, & in hoc jure nostro plane hospes est. Non utar postremo præclarissimorum viorum exemplis, qui omnes Græce doctissimi, vel primi Jus Civile, superiorum temporum barbarie corruptum & obscuratum, pristino splendori suo restituerunt, vel deinceps Juris Naturalis præcepta, in antiquissimarum Gentium legibus Philosophorumque Græcorum placitis, veluti voces ac dictata Naturæ vestigantes primi demonstrarunt. Habemus domestica Exempla, quæ his adjungere possumus. Vidimus ipsi in hac Academia duos præstantissimos Juris-Consultos, alios ne memorem, quos merito & Rei publicæ & Universitatis hujus columnina appellaveris, utrumque Græcarum Litterarum doctissimum *Sebastiannum Fæschium & Johannem Jacobum Battierium.*

Quid vobis animi est Juris Prudentiæ Studiosi? Non igitur præclare studiis vestris consultum statuitis, talium Virorum judicio stare, indeque doctrinæ adjumenta petere, unde ipsi petierunt?

Sed tempus est, ut ad medendi denique artem nostra se convertat Oratio. In qua quia non destituitur Græcarum Litterarum causa cordatorum patrocinio: Siquidem quotquot sunt, qui de recte instituendo hujus artis studio præcepta reliquerunt, tironibus eas in primis commendarunt: propter paucos, qui his maxime temporibus dissentient, satis habebo, diversa censentium sententias in medium proferre, sane judicantium sensui relicturus, utra ex parte consistere satius existiment.

Igitur

Igitur qui pro græcis litteris pugnant, non solum jucundum, sed & utile esse statuunt, Artis etiam primordia ac velut rudimenta atque incunabula cognoscere, proptereaque & in Hippocratis operibus legendis, qui merito velut parens artis habetur, multum studii ponunt, & eorum quoque industriæ, qui deinceps Medicinam scriptis illustrarunt, rationem habendam esse statuunt, in quibus Rufus, Aretæus, Dioscorides, Galenus, Alexander, Aetius, Paulus, Oribasius, præcipue eminent, ne ad omnium quæ supersunt veterum monumentorum ejus generis enumerationem descendam. Statuunt enim Viri doctissimi, experimentorum ac salubrium Præceptorum incredibilem copiam, velut inexhausto ex fonte, ex veterum, quæ diximus scriptis peti posse, eademque utilius & plenius ex ipsis auctoribus cognosci, qui ea, usu rationeque comperta fidliter accurateque perscripta reliquerunt, quam si per multorum manus, incertum qua fide aut diligentia, tradita acceperimus.

Contra hi, qui nihil Græcas litteras ad Medicinæ Cognitionem adjumenti promittere statuunt, quidquid operæ in Hippocratis aliorumque græcorum Medicorum lectione ponitur, non dubitant περιεργίαν peritumque laborem appellare, cum omnia, quæ ad artem scienter dextreque factitandam requiruntur, collecta olim ex antiquoribus medicis, novisque inventis insigniter aucta, & melius & brevius juniores medici trahiderint. Quod si nihil hæc sententia dubitatio-
nis relinquere, planeque ita missa in compendiū omnia veterum experimenta præceptaque ac monita haberemus, ut nihil omnino reliquum esset,

esset, quod ex tanta rerum copia subinde expisci liceret, si non ipsa veterum medicorum auctoritas, experimentorumque tot saeculis factorum fidelis traditio ad confirmanda artis praecepta plurimum valeret, tamen tam late regnum, ut ita dicam Graecæ Linguæ in Medicina patet, innumerabilibus vocabulis ex Graecia, ubi nata & educata fuit, in eam translatis, & per omnes ejus partes diffusis, ut si ne verbum quidem adhuc Graecum intelligerem, nunc demum istuc ætatis cum sim, ad elementa Graecæ Linguæ discenda, veluti puerilem ludum ingredi non dubitarem. Neque enim intelligo, qui fieri possit, quin qui rudes Graecarum Litterarum sunt Philiatri, pleraque artis vocabula, perperam vel scribant, vel pronuntient, vel intelligent, vel invicem permisceant atque confundant. Quod salva artis dignitate & existimatione profitentium eam fieri non potest.

Quæ quum citra vanitatem de Linguæ Graecæ usu in omni disciplinarum genere praedicare liceat, unum modo addendum videtur, dari gradus in disciplinis, neque tantundem ab eo exigi, qui in infimo subsistere & qui ad summum eniti velit. Nemo unquam Eruditionem cuius Graecæ Litteræ vel præcipuam partem constituunt, a quovis patre familias exegit: Eorum propria est, qui vel docendi munus sustinent, vel alioqui doctorum in numero hominum censi volunt. Per hos deinde doctrinæ bonum multifariam propagatur ad plures, ita ut denique non nihil ejus redundet etiam ad imperitum vulgo.

Facile intelligo posse aliquem in Christianæ doctrinæ elementis plebi tradendis non pœnitendum

dam operam navare, etiam si illa instructæ undique, & ut ita dicam, eruditæ fidei panoplia indu-tus non sit, quam in Theologo requiri diximus: sed nemo ultro in hac tam salutari atque præstanti disciplina progressibus exiguis contentus erit, cui res Christiana, veritatisque divinitus traditæ cog-nitio ac propagatio satis cordi est.

Similiter etiam non negamus posse qui Græce nihil sciret, in Jurisprudentiæ Studio eximios nihilominus progressus facere; Id solum contendimus, quo majores fecerit, eo magis fore, ut ipsum pæniteat, si Græca prorsus non degusta-verit. Quod ad Artem quoque Medicam trans-ferre promptum est, nisi quod gravius sine du-bio Græcarum litterarum contemptu in hoc stu-dio peccatur.

Quæ quum ita sint, vestrum est, quotquot adestis, quorum ad progressus studiorum nostra pertinet oratio, adolescentes, pænitendam mul-tis negligentiam fugere, & ut cœteris, quibus hæc auditoria vestrum ad commodum personant, ita nostræ huic patienter aures præbere discipli-næ. Quod si qui tamen nullo omnino Græca-rum litterarum studio ducuntur, eos enixe ro-gamus, auditorium nostrum frustra ne frequen-tent, ne forsan exemplo suo cœterorum qui ade-runt progressus retardent. Nihil de Celeberrimi Antecessoris consuetudine mutare animus est, nisi quod solum Novum Testamentum explicabitur, ita tamen, ut si qui paulum in hoc studio pro-gressi adesse voluerint, eorum in gratiam non-nulla, quæ ad pleniorem rerum cognitionem per-tinent, quatenus ex Philologiæ Græcæ mea quali-

qualicunque copiola id facere potero , aspersus sum lubens. Deus O. M. nostris conatibus propitius adsit.

D I X I.

EPHE-